मानस्य चाहिंसाय· अग्ने जुषस्व प्रतिहर्य तद्वच इत्याहुत्यां हूयमानायामन्वाहाग्नय एव तज्जुष्टिमाहुतिं गमयति. सोमो जिगाति गातुविदिति तृचं सौम्यं गायत्रमन्वाह सोमे राजनि प्रणीयमाने स्वयैवैनं तद्देवतया स्वेन छंदसा समर्धयति. सोमः सधस्थमासदादित्यासस्यन्हि स तर्हि भवति. तदतिक्रम्य एवानुब्रूयात्पृष्ठत इवाग्नीध्रं कृत्वा तमस्य राजा वरुणस्तमश्विनेति वैष्णवीमन्वाह. क्रतुं सचंत मारुतस्य वेधसः दाधार दक्षमुत्तममहर्दिवं व्रजं च विष्णुः सखिवान् अपोर्णुत इति. विष्णुर्वै देवानां द्वारपः स एवास्मादेतद् द्वारं विवृणोति. अतश्च प्रागाअदिति र्भवासीति प्रपाद्यमाने ऽन्वाह. श्येनो न योनिं सदनं धिया कृतमित्यासन्ने हिरण्ययमासदं देव एषतीति. हिरण्ययमिव ह वा एष एतद्देवेभ्यश्छदयति यत्कृष्णाजिनं. तस्मादेतामन्वाह. अस्तभ्नाद् द्यामसुरो विश्ववेदा इति वारुण्या परिदधाति· वरुणदेवत्यो वा एष तावद्यावदुपनत्यो यावत्परिश्रितानि प्रपद्यते स्वयैवैनं तद्देवतया स्वेन छंदसा समर्धयति. तं यद्युप वा धावेयुरभयं वेछेरन्न् एवा वंदस्व वरुणं बृहंतमित्येतया परिदध्याद्यावद्भ्यो हाभयमिछाति यावद्भ्यो हाभयं ध्यायति, तावद्भ्यो हाभयं भवति, यत्रैवंविद्वानेतया परिदधाति. तस्मादेवं विद्वानेतयैव परिदध्यात्ता एता सप्तदशान्वाह रूपसमृत्था· एतद्वै यज्ञस्य समृत्थं, यद्रूपसमृत्थं यत्कर्म क्रियमाणमृगभिवदति तासां त्रिः प्रथमामन्वाह त्रिरुत्तमां ता एकविंशतिः संपद्यंत. एकविंशो वै प्रजापतिर्द्वादश मासाः पंचर्तवस्त्रय इमे लोका, असावादित्य एकविंश; उत्तमा प्रतिष्ठा तद्वैवं क्षत्रं सा श्रीस्तदाधिपत्यं तद्ब्रह्मस्य विष्टपं तत्प्रजापतेरायतनं तत्स्वाराज्यमृध्नोत्येतमेवैताभिरेकविंशत्यैकविंशत्या ॥ ३० ॥ ॥

॥ इति ऐतरेयब्राह्मणे प्रथमपंचिकायां पंचमोऽध्यायः ॥ १ ॥